

Uw bericht

Uw kenmerk

Ons kenmerk
E3-SJPI-2020-011634

Bijlage

Informatiebrief ter attentie van octrooigemachtigden en gebruikers van het Belgisch octrooisysteem – inwerkingtreding van de wet van 8 juli 2018 houdende bepalingen ter bescherming van de titel van octrooigemachtigde – hervorming van het beroep van octrooigemachtigde in België

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

De Dienst voor de Intellectuele Eigendom wenst u op de hoogte te brengen van de hervorming van het beroep van octrooigemachtigde in België en de oprichting van een Belgisch Instituut voor Octrooigemachtigden. Deze hervorming wordt voorzien in de wet van 8 juli 2018 houdende bepalingen ter bescherming van de titel van octrooigemachtigde en in haar uitvoeringsmaatregelen. Het eerste deel van de hervorming treedt in werking op 1 december 2020.

De volgende drie secties zetten de inhoud van de hervorming uiteen, de volgende stappen en enkele aandachtspunten voor de octrooigemachtigden in België.

1. Inhoud van de hervorming van het beroep van octrooigemachtigde

Het beroep van octrooigemachtigde is in België tot op heden slechts deels gereguleerd. De huidige wetgeving richt zich voornamelijk op de procedures met betrekking tot de toegang tot het beroep en het optreden van octrooigemachtigden voor de Dienst voor de Intellectuele Eigendom. De **wet van 8 juli 2018** vult het bestaande reglementaire kader aan en bevat daartoe drie speerpunten:

- De procedures voor de toegang tot het beroep van octrooigemachtigde in België worden verfijnd voor wat betreft de octrooigemachtigden die in een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte zijn gevestigd en in België diensten wensen te verrichten. Zij zullen nauwer aansluiten bij de mogelijkheden die de relevante EU-wetgeving de lidstaten biedt, zoals onder meer Richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties.

- Een Belgisch Instituut voor Octrooigemachtigden wordt opgericht, waar alle octrooigemachtigden ingeschreven in het register van erkende gemachtigden en alle octrooigemachtigden die in België tijdelijk of incidenteel diensten verrichten, lid van zullen zijn. Naast de vertegenwoordiging van de beroepsgroep van de octrooigemachtigden, zal dit Instituut instaan voor de handhaving van de deontologische regels en van de permanente vorming van de octrooigemachtigden.

Het Instituut voor Octrooigemachtigden zal over rechtspersoonlijkheid beschikken, zelfbedruipend zijn en zal zijn zetel hebben in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het zal bestaan uit drie organen:

- o Een algemene vergadering van alle leden van het Instituut, die zal instaan voor de belangrijkste beslissingen.
- o Een raad van vier leden verkozen uit de algemene vergadering, die zal instaan voor het bestuur van het Instituut.
- o Een tuchtcommissie van drie leden verkozen uit de algemene vergadering en een magistraat of advocaat als voorzitter, die zal instaan voor de handhaving van de deontologische regels van toepassing op de octrooigemachtigden.

Een regeringscommissaris zal toezicht uitoefenen op de handelingen gesteld door de algemene vergadering en door de raad van het Instituut. Tegen de uitvoering van beslissingen van een van deze organen die strijdig zijn met een wettelijke of reglementaire bepaling, kan hij beroep instellen bij de Minister van Economie.

- Aan het lidmaatschap van het Instituut voor Octrooigemachtigden worden vier concrete gevolgen verbonden:
 - o De leden moeten zich verzekeren voor hun beroepsaansprakelijkheid.
 - o De leden voeren binnen het kader van hun beroepsuitoefening de beschermde titel van "octrooigemachtigde". De leden van het Instituut die in België tijdelijk of incidenteel diensten verrichten, voeren de beroepstitel of de opleidingstitel van de lidstaat van vestiging.
 - o De leden en de Europese octrooigemachtigden worden onderworpen aan het beroepsgeheim, waarbij voor hen een specifiek *attorney-client privilege* van toepassing is. Dit privilege moet hen beter in staat stellen om in buitenlandse octrooigeschillen de vertrouwelijkheid in te roepen van communicatie die met hun mandanten wordt uitgewisseld.
 - o De leden en bepaalde kwalificerende Europese octrooigemachtigden beschikken over een spreekrecht in octrooigeschillen voor de Belgische hoven en rechtbanken, zonder af te doen aan de rol van de advocaat als *dominus litis*. Dit stelt hen in staat om onder meer de technische aspecten of bepaalde juridische aspecten van een octrooidossier uiteen te zetten.

De wet van 8 juli 2018 gaat gepaard met **uitvoeringsmaatregelen**. Deze bestaan uit twee koninklijke besluiten:

- Het koninklijk besluit van 30 september 2020 betreffende de vertegenwoordiging inzake octrooien. Dit besluit consolideert de bestaande uitvoeringsbepalingen van de wetgeving betreffende de vertegenwoordiging van personen inzake octrooien voor de Dienst voor de Intellectuele Eigendom. Daarnaast bevat het de uitvoeringsbepalingen voor de wet van 8 juli 2018, behoudens het tuchtreglement.
- Het koninklijk besluit van 30 september 2020 houdende het tuchtreglement van toepassing op de octrooigemachtigden, dat de belangrijkste gedragsregels bevat en de tuchtprocedure voor de tuchtcommissie van het Instituut voor Octrooigemachtigden.

2. Volgende stappen in de hervorming van het beroep van octrooigemachtigde

De hervorming van het beroep van octrooigemachtigde voorzien in de wet van 8 juli 2018 treedt gefaseerd in werking. Tijdens een **eerste fase**, die op 1 december 2020 van start gaat, treedt in beginsel de volledige hervorming in werking, behalve:

- De nieuwe procedures voor de toegang tot het beroep van octrooigemachtigde in België voor wat betreft de octrooigemachtigden die in een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte zijn gevestigd en in België diensten wensen te verrichten.

- De verplichting van de leden van het Instituut voor Octrooigemachtigden om zich te verzekeren voor beroepsaansprakelijkheid, de bescherming van de beroepstitel van "octrooigemachtigde", het beroepgeheim en het spreekrecht in octrooigeschillen voor de Belgische hoven en rechtbanken.

De aspecten die geen deel uitmaken van de eerste fase van de hervorming, treden in werking tijdens een **tweede fase** die voorlopig in de tweede helft van 2021 verwacht wordt. Voor de optimale uitvoering van deze aspecten is het immers aangewezen dat het Instituut voor Octrooigemachtigden voldoende operationeel is.

Vanaf de inwerkingtreding van de eerste fase van de hervorming, wordt overgegaan tot de concrete oprichting van het Instituut voor Octrooigemachtigden. Tussen 1 maart 2021 en 31 mei 2021 zal in principe de **eerste vergadering van de algemene vergadering** van het Instituut plaatsvinden. Op deze vergadering worden de voorzitter en ondervoorzitter van de algemene vergadering verkozen, de leden van de raad en drie leden en plaatsvervangers van de tuchtcommissie. Daarnaast stelt de algemene vergadering het huishoudelijk reglement op en stelt het een voorstel op met betrekking tot het bedrag van de jaarbijdrage van de leden van het Instituut. Beiden worden nadien ter goedkeuring van de Minister van Economie voorgelegd. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom kan bijkomende punten agenderen.

Tijdens de inwerkingtreding van de eerste fase vormen de octrooigemachtigden ingeschreven in het register van erkende gemachtigden de leden van het Instituut voor Octrooigemachtigden en bijgevolg van de algemene vergadering. De Dienst voor de Intellectuele Eigendom zal deze personen uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de eerste vergadering van de algemene vergadering per aangetekende zending uitnodigen. Daarbij wordt de agenda van de vergadering meegedeeld. Uiterlijk twee maanden voor die vergadering melden eventuele kandidaten voor de verkiezingen van de diverse functies van het Instituut zich bij de Dienst. Uiterlijk één maand voor de vergadering deelt de Dienst per aangetekende zending de documenten mee die er aan bod zullen komen.

3. Aandachtspunten voor de octrooigemachtigden in België

Voor de octrooigemachtigden ingeschreven in het register van erkende gemachtigden, brengt de inwerkingtreding van de eerste fase van de hervorming van het beroep van octrooigemachtigde de volgende vijf aandachtspunten met zich mee.

1° Ten eerste zal de Dienst voor de Intellectuele Eigendom de octrooigemachtigden ingeschreven in het register van erkende gemachtigden uiterlijk drie maanden voorafgaand aan de eerste vergadering van de algemene vergadering uitnodigen per aangetekende zending. De aangetekende zendingen worden verzonden naar de adressen opgenomen in het register van erkende gemachtigden. De octrooigemachtigden ingeschreven in het register van erkende gemachtigden zijn verantwoordelijk voor de juistheid van hun gegevens in het register. **Zij worden bij deze verzocht hun gegevens in het register na te kijken en eventuele wijzigingen onverwijld te melden.**

Het register van erkende gemachtigden is raadpleegbaar op de volgende website van de FOD Economie:

https://economie.fgov.be/sites/default/files/Files/Intellectual-property/Liste_mandataires_brevets.pdf

Wijzigingen aan gegevens in het register kunnen worden verzocht via piie.register@economie.fgov.be

2° Ten tweede bepaalt het Wetboek van economisch recht, in artikel XI.64/1, voortaan uitdrukkelijk dat elke persoon die zich in België vestigt om er het beroep van octrooigemachtigde uit te oefenen, voorafgaandelijk aan deze uitoefening ingeschreven dient te zijn in het register van erkende gemachtigden. Deze bepaling verduidelijkt het bestaande wetgevend kader dat zulke personen zich niet kunnen beroepen op de mogelijkheid geboden aan vrije dienstverrichters in artikel XI.62, § 5, van het Wetboek van economisch recht.

Vanaf de inwerkingtreding van de tweede fase zullen ook de octrooigemachtigden die in België het beroep tijdelijk of incidenteel uitoefenen, lid worden van het Instituut. Onder de huidige wetgeving zijn deze octrooigemachtigden bevoegd voor de Dienst voor de Intellectuele Eigendom op te treden in toepassing van het voormelde artikel XI.62, § 5. Wanneer zij vanaf de tweede fase lid worden van het Instituut, zal de raad van het Instituut het tijdelijke of incidentele karakter van de dienstverrichting per geval kunnen beoordelen, met name in het licht van de duur, de frequentie, de regelmaat en de continuïteit ervan. Wanneer deze dienstverrichting niet langer slechts tijdelijk of incidenteel is, vervalt het lidmaatschap van het lid van het Instituut en zal hij de inschrijving moeten verzoeken in het register van erkende gemachtigden indien hij het beroep in België verder wenst uit te oefenen.

3° Ten derde dient elk lid van het Instituut voor Octrooigemachtigden (tijdens de eerste fase zijn dit de personen ingeschreven in het register van erkende gemachtigden), ingevolge artikel XI.75/11, § 1, van het Wetboek van economisch recht, het tuchtreglement, de gedragsregels, het reglement houdende de organisatie van een permanente vorming, en het huishoudelijk reglement na te leven. Met uitzondering van het tuchtreglement worden deze reglementen door de algemene vergadering van het Instituut op haar eerste vergadering of binnen drie maanden vanaf deze vergadering opgesteld om ter goedkeuring aan de Koning of aan de Minister van Economie voor te leggen.

Het tuchtreglement daarentegen wordt door de Koning bepaald en bevat gedragsregels die de leden van het Instituut moeten naleven met betrekking tot:

- De waardige en integere uitoefening van het beroep van octrooigemachtigde, met naleving van de wettelijke en reglementaire bepalingen die op zijn beroepsuitoefening van toepassing zijn.
- De discretieplicht.
- De weigering of beëindiging van een opdracht en de onthouding in geval van belangenconflict.
- De beperking van de burgerlijke beroepsaansprakelijkheid.

U vindt een uittreksel van deze gedragsregels in bijlage.

Het niet naleven van deze regels door een lid van het Instituut, kan leiden tot een tuchtvervolging door de tuchtcommissie van het Instituut, waarbij een van de tuchtstraffen bedoeld in artikel XI.75/8, § 5, van het Wetboek van economisch recht kan worden uitgesproken.

4° Ten vierde moet iedere persoon ingeschreven in het register van erkende gemachtigden, ingevolge artikel 12 van het koninklijk besluit van 30 september 2020 betreffende de vertegenwoordiging inzake octrooien, de Dienst voor de Intellectuele Eigendom binnen een termijn van vijftien dagen kennis geven van elke wijziging van zijn naam, voorna(m(en) en volledig adres. Bovendien moet hij de Dienst kennis geven van elke wijziging in zijn situatie die betrekking heeft op de voorwaarden voor inschrijving in het register van erkende gemachtigden bedoeld in artikel XI.66, § 1, van het Wetboek van economisch recht.

U vindt een uittreksel van artikel 12 van het voormelde koninklijk besluit en van artikel XI.66, § 1, van het Wetboek van economisch recht in bijlage.

5° Ten vijfde staat de eerste vergadering van de algemene vergadering van het Instituut gepland voor 22 april 2021. Uitnodigingen en meer informatie betreffende deze vergadering volgen ten gepasten tijde.

Jérôme DEBRULLE

Adviseur-Generaal

Uittreksels

Artikel 2 van het koninklijk besluit van 30 september 2020 houdende het tuchtreglement van toepassing op de octrooigemachtigden:

Art. 2. § 1. Het lid van het Instituut oefent het beroep van octrooigemachtigde en, in voorkomend geval, zijn functies binnen het Instituut waardig en integer uit. Hij leeft de wettelijke en reglementaire bepalingen na, die op zijn beroepsuitoefening en uitoefening van zijn functies betrekking hebben, in het bijzonder de bepalingen van boek XI, titel 1, hoofdstuk 3, van het Wetboek van economisch recht en zijn uitvoeringsbesluiten.

Het lid van het Instituut gedraagt zich op zodanige wijze dat het vertrouwen in het beroep er niet door in gevaar wordt gebracht.

§ 2. Het lid van het Instituut ziet erop toe dat zijn aangestelden die hem bijstaan in zijn beroepsuitoefening zijn wettelijke en tuchtverplichtingen naleven.

Artikel 3 van hetzelfde koninklijk besluit:

Art. 3. Onverminderd de wettelijke verplichtingen opgelegd aan het lid van het Instituut inzake het beroepsgeheim, is hij ook gebonden door een discretieplicht.

Deze discretieplicht houdt voor het lid van het Instituut de geheimhouding in van de gegevens die hem uitdrukkelijk of stilzwijgend werden toevertrouwd in zijn hoedanigheid van octrooigemachtigde, evenals van andere gegevens van vertrouwelijke aard in het kader van de uitoefening van zijn beroep.

Het lid van het Instituut is niet door de discretieplicht gebonden in de volgende gevallen:

1° wanneer hij opgeroepen wordt om in rechte te getuigen;

2° wanneer de wettelijke of reglementaire bepalingen hem verplichten om alle of een deel van die informatie bekend te maken;

3° bij de uitoefening van zijn persoonlijke verdediging in gerechtelijke of tuchtprocedures;

4° wanneer zijn mandant, voor zover het gaat om een zaak die deze aanbelangt, de discretieplicht uitdrukkelijk opheft.

Artikel 4 van hetzelfde koninklijk besluit:

Art. 4. Het lid van het Instituut geeft de mandant er onmiddellijk kennis van indien hij een opdracht weigert of, in voorkomend geval, indien hij deze wenst te beëindigen. In het tweede geval, neemt hij alle maatregelen die de mandant toelaten alle mogelijke nadelen te vermijden.

De weigering is verplicht in geval van belangenconflict.

Het lid van het Instituut onthoudt er zich eveneens van adviezen te geven of andere handelingen te stellen in geval van belangenconflict.

Artikel 5 van hetzelfde koninklijk besluit:

Art. 5. Het lid van het Instituut beperkt zijn burgerlijke beroepsaansprakelijkheid ten aanzien van zijn mandant niet tot een lager bedrag dan het bedrag van de basisdekking van zijn verzekering voor burgerlijke beroepsaansprakelijkheid.

Het lid van het Instituut legt de vrijstelling niet ten laste van zijn mandant.

Artikel 12 van het koninklijk besluit van 30 september 2020 betreffende de vertegenwoordiging inzake octrooien:

Art. 12. De ingeschreven persoon [in het register van erkende gemachtigden] geeft de Dienst binnen een termijn van vijftien dagen kennis van elke wijziging van zijn naam, voorna(a)m(en) en volledig adres.

De ingeschreven persoon geeft de Dienst kennis van elke wijziging in zijn situatie die betrekking heeft op de voorwaarden voor inschrijving in het register van erkende gemachtigden bedoeld in artikel XI.66, § 1, van het Wetboek van economisch recht.

Artikel XI.66, § 1, van het Wetboek van economisch recht:

Art. XI.66. § 1. Elke persoon die wenst ingeschreven te worden in het register van erkende gemachtigden dient te voldoen aan de volgende voorwaarden:

1° de hoedanigheid bezitten van natuurlijke persoon;

2° onderdaan zijn van een lidstaat en gedomicilieerd zijn in een lidstaat;

3° niet het voorwerp uitmaken van een rechterlijke beschermingsmaatregel, bedoeld in artikel 492/1 van het Burgerlijk Wetboek;

4° niet in staat van ontzetting zijn als bedoeld in de artikelen 31 tot 34 van het Strafwetboek;

5° geen veroordeling in België of in het buitenland hebben opgelopen voor één van de misdrijven vermeld in het koninklijk besluit nr. 22 van 24 oktober 1934 betreffende het rechterlijk verbod aan bepaalde veroordeelden en gefailleerden om bepaalde ambten, beroepen of werkzaamheden uit te oefenen.

Aan de voorwaarden bepaald in het eerste lid, 2°, dient niet te worden voldaan door de persoon die daarvan is vrijgesteld, hetzij op grond van een internationaal verdrag, hetzij op grond van een afwijking door de Koning uit hoofde van wederkerigheid toegestaan.